

RENÉE VAN MARISSING

ER WAS

NIET

DE ZEE

er was niet de zee

Personen

Hij

Zij

hij Kijk.

Kijk.

Jij ziet niet wat ik zie.

zij Wel.

hij En ik zie niet wat jij ziet.

zij Wel.

hij Er was de lucht.

zij Er was het water.

hij Er waren de vogels en de vissen, te ver, te troebel om te zien.

zij Er was de blubber, er waren de wolken, de daken, kabels door de lucht van paal naar paal, takken en plastic zakken in het water en juist in die ruis, onze verstoorde zichtlijnen, vonden wij elkaar.

hij Hé jij.

zij Hé jij.

hij Waar kijk je naar?

zij Naar boven.

hij Naar beneden. Ik zie alles. En niemand.

zij Ik zie niemand. En alles.

er was niet de zee

Er was die eerste keer dat wij elkaar zagen, dat we wisten dat we voor elkaar gemaakt waren maar nooit in elkaar zouden passen, niet in elkaar zouden opgaan maar wel altijd samen zouden opgaan.

De eerste keer dat we het gevoel hadden dat we niet alleen waren. Maar ook hadden we toen pas in de gaten dat we al die tijd alleen waren geweest, dat er dus ook zoiets als niet alleen bestond: samen.

Wat was het? Een afspraak? Een belofte, tussen twee vingers door gespuugd?

Een pact, stilzwijgend? Een zucht van verlichting?

Het was dat allemaal.

hij We ontdekten onze plek achter de bomen en de struiken, een open plek waarvan mensen zouden denken dat 'ie begroeid was, als ze er van een afstandje naar zouden kijken. Zacht gras, goed uitzicht, geen loof boven je hoofd. Geen mensen, geen huizen, als de wind goed staat geen lawaai, geen stad. Jij, ik en een verrotte houten steiger. We kunnen over het water kijken, in het water kijken, naar de overkant, de skyline van Amsterdam, de gebouwen, flats, bedrijven, torens, bruggen, bomen, gevels,

er was niet de zee

trapgevels, tuitgevels, halsgevels, verhoogde halsgevels, lijstgevels, klokgevels, ruiten, stenen, roestvrijstalen platen, lichten, treinen, bussen, trams, auto's, vrachtwagens, taxi's, ambulances, brandweerwagens, politieauto's, scooters, brommers, motors, canta's, rolstoelen, scootmobiel, fietsen, skeelers, kinderwagens, boten, ponten, cruiseschepen, zeilschepen, speedboten, waterfietsen, surfplanken. Alles rolt of glijdt voort, behalve wij.

zij Wij zitten daar, op onze plek en kijken naar alle beweging. Of we kijken de diepte in, naar onszelf, mijzelf, naar elkaar.

hij Wat zie je dan?

zij Jou.

hij Ja, maar wat zie je dan?

zij Ik zie wat jij ziet als je naar mij kijkt. En als ik in je pupillen kijk, zie ik de contouren van mezelf.

hij Niet met je voeten in het water.

zij Sorry.

hij Dan komen er rimpels.
zij Ja, ik weet het. Sorry.
hij Dan raak ik in de war.
zij Ja.
hij Ja.
zij Zullen we naar de overkant?
hij En dan?
zij Stukje wandelen, de stad in.
hij Ik zit hier goed.
zij Twijfelachtig.
hij Ga jij dan.
zij Nee, ik blijf bij jou.
hij Toen je nog niet kon lopen moest je ook de hele tijd zitten en liggen en dat vond je toen ook niet erg.

Hé mijn kind,
hé mijn kind,
hé mijn kind.
Hé mijn kind,

hé mijn kind,
hé mijn kind.

zij Weet je nog toen je jong was, nog niet helemaal geland,
leek het, op deze plek, de wereld, jouw wereld, je huis. Kijk
eens om je heen, je bent niet alleen, je moeder houdt van je.
Haar gedachten zijn wat verder weg misschien dan die van
andere moeders, en die vader, die stroomafwaarts is verdwe-
nen, verzin je er maar bij.

Kijk naar de vaders van je vriendjes, gooi ze op een hoop en
klei de leukste, de sterkste, de stoerste, de liefste, de beste.

Eentje aan wiens armen je kunt hangen in het zwembad en
die ook goed voor kan lezen voor het slapen gaan. Eentje die
je leert wanneer je je moet laten gelden en wanneer je beter
je mond kunt houden. Eentje naar wie je kunt kijken om te
zien hoe jij later worden zal, misschien. Eentje die op zo'n
toon zegt: dit is mijn zoon, dat je wangen er rood en warm
van worden.

Je bent niet alleen, ik ben er. Maar dat weet je dan nog

niet. En ik weet dan nog niet dat jij er bent. Ik lig bij gebrek aan wieg en box dag in dag uit op de bank, een kussen op de grond voor als ik ervan af zou flikkeren. Ik lig naar het plafond te kijken, en, als ik leer zitten, naar de tv.

En als ik nog wat ouder ben geworden, heb leren staan en lopen, sta ik altijd, altijd, altijd achter het gordijn, met mijn neus tegen het raam naar buiten te kijken.

hij Ik weet nog toen ik jong was, groen als gras dat overging in de bomen. Aan het einde van de voortuin het hek waar ik niet voorbij mocht komen, omdat gevaar altijd op de loer lag, geruisloos als een windstille dag, verscholen als het achterste glas in de kast.

Maar ik was doortastend als een dreumes die net voor het eerst de spijlen van zijn bed heeft vastgepakt, zich omhoog heeft getrokken en tot staan is gekomen, en nu niks anders wil dan staan. De wereld in.

zij Weet je nog toen je jong was, en ik er nog niet was om je tranen te drogen.

hij Ik heb nooit gehuild als kind.

zij Natuurlijk wel.

hij Nee, echt niet.

zij Ieder kind huilt.

hij Ik niet, ik was een gelukkig kind.

zij Gelukkige kinderen huilen ook, ben jij nooit gevallen?

hij Ik wou dat er meer water zat in mij.

zij Er zit heel veel water in jou, er zit bijna alleen maar water in jou, het komt er alleen blijkbaar niet uit.

hij Een zeeman als vader, mooi is dat. Als het water roept, zeg je geen nee. Kun je geen nee zeggen, ga je mee. Heb ik van hem geërfd. Hij was alweer vertrokken voordat ik er was.

Mijn moeder, lieve moeder, hield me vast, keek naar me. De eerste die verliefd op me werd, maar dat is moeders vergeven. Zij zocht in mijn gezicht naar iets herkenbaars, haar oren, haar ogen, neus, lippen, haar vingers, nagels. Niks. En ook herkende ze niks van haar gevlogen vogel, mijn vader, in mij.

Zij hield ook van het water, ooit, mijn moeder, maar was het gaan haten door mijn vader.

De eerste die naar mij kwam kijken was de buurvrouw van vier huizen verderop. Ze had mijn komst geroken, zei ze.

De buurvrouw, haar zwarte haar in een vlecht op haar hoofd gedraaid en vastgespeld, grote handen, dikke armen, dikke benen, dijbenen. Waggelende vrouw met wichelroede. Bij ons geen verborgen waterbronnen of aardstralen, die stok zou naar mij wijzen, zei ze. Ze stonk, naar overjarige eerzucht en oud gedachtegoed. Takkenvrouwtje. De buurvrouw keek naar mij en prevelde tegen mijn moeder:

zij Heilig zijn alle wezens op aarde,
alle wezens,
groot en klein,
gevaarlijk of ongevaarlijk,
nuttig of nutteloos.

Naakt als een slak zonder huis of bedekt als een door Maretakken gegijzelde boom.

In beweging als een springbok op de savanne of stil,

doodstil maar springlevend als een steen.

Tevreden als een otter of ambitieus als een mens.

Wortels in de aarde, in het water of in de lucht, zich voortbewegend over klei, zand, ijs of golven, kauwend, fotosyntheserend, zuigend, stram staand op het thuishonk of met winden of stromingen meegaand en reizend, vliegend...

Heilig zijn alle wezens op aarde,
zo ook dit kind.

Een goed leven krijgen we nooit voor niks.

Hij zal gelukkig zijn, zolang hij zichzelf niet kent. Voila,
dat is zijn lot.

hij De wannabe-sfinx noemde mijn moeder haar vanaf die dag. En met de gedachte dat niemand zichzelf ooit echt kent, legde ze de voorspelling van haar aan brandnetel en kamille verslaafde buurvrouw naast zich neer.

Daar kwam de rest van de straat, en daarna de rest van de buurt.

Zo, dat is een lekkertje. Als die net zo lekker opdroogt als dat 'ie er nou uit ziet, berg je dan maar. Rijen meisjes aan de deur.

zij Mag ik hem eens vasthouden, eventjes maar. Zijn hand-
je?

hij Die ogen, hij heeft de blik van een Casanova.

zij Wie?

hij Casanova, Italiaanse ouwe snoeperd. Daar ga je last mee
krijgen hoor, buurvrouw, dat wordt een hartenbreker.

zij Zeg, als je ooit een oppas nodig hebt, geef je maar een
gil, ik hou dat mooie ventje graag een paar uur gezelschap.

hij Mijn moeder bleef stil, deed de voordeur dicht, de gordijnen dicht en trok me bij zich op schoot.

Nee, liefje, dat doen we niet.

Mijn moeder liet mij zo min mogelijk alleen. Zeulde me mee als ze boodschappen ging doen, of naar de tandarts of dokter moest. Verder deed ze vrij weinig, we waren bijna altijd samen thuis.

Maar toen ik vier werd, moest ik naar de kleuterschool.

zij Trek je niks van anderen aan, als ze kijken, laat ze kijken, als ze praten, laat ze praten, maar als ze je aanraken, al is het dat ze met een pink langs je haar strijken, dan sla je erop, begrijp je dat?

zij Er was de school.

hij Een troosteloos uit bakstenen opgetrokken gebouw met het schoolplein dat geplaveid was met rubberen stoeptegels om het risico op geschaafde knieën en een tand door je lip zoveel mogelijk te beperken, waar een hoog, ijzeren hek omheen stond.

zij We speelden gevangenisje, riepen ‘haal ons hieruit!’ naar mensen die aan de andere kant van het hek langsliepen.

hij ‘Haal ons hieruit!’ tot we bij onze schouders gepakt werden door een meester, juf of overblijfouder die ons maande gewoon, gewoon te gaan spelen.

zij ‘Dat is een raar spel, dat doe je thuis toch ook niet.’ Ze moesten eens weten.

hij Er was de zandbak waar ik mijn oorlogen uit moest vechten.

zij Er waren de houten bankjes aan de rand van de zandbak waar de andere meisjes stickers uit hun stickeralbum ruilden en ondertussen keken ze naar jou, over de randen van

hun albums. En ik zat ook op dat bankje en ik had geen stickeralbum en ik keek ook naar jou maar giechelde niet, snapte niet wat er te giechelen viel.

hij Niemand wilde mijn vijand zijn in de zandbak, iedereen wilde aan mijn kant.

We waren een groot leger maar zonder vijand en dan begin je weinig.

zij Een leger in korte broeken en gympen vol zand. Smerige nagels en snotneuzen.

hij Wij waren een leger dat zich dood verveelde, dus ik begon te muiten. Ik bracht een meisje aan boord.

zij Waarom ik?

hij Omdat jij anders keek dan de anderen.

zij Ik keek naar hem om te zien wat de anderen zagen. Ik had ze horen fluisteren en giechelen, de kinderen, ik had gezien hoe volwassenen hun hoofden draaiden en extra knoopjes open deden als hij langsliep.

hij Ze keek naar me en toen keek ze weer weg en er was niets veranderd in haar gezicht.

zij Ik zag het niet.

hij Ze zag het niet. Halleluja ze zag het niet.

zij Wat precies? Wat is er dan te zien?

hij Echt niet?

zij Wat dan?

hij Het interesseert me niet.

zij Ik zie het niet.

hij Daarom. Daarom jij.

zij Ze keken me niet aan, de jongens. Ik had hem van ze af-
gepakt. Hun aanvoerder. De meisjes waren ook kwaad.

En ik werd doodgezwegen.

hij Lekker rustig, bij jou. Jij hebt geen vrienden.

zij Ik heb jou.

zij Wat is dat?

hij Wat?

zij Dat.

hij Wat?

zij Wat heb je daar? Wat zijn dat voor papiertjes?

hij Niks.

zij Roze? Wat moet jij daarmee? Ze stinken. Ze stinken
naar verlept parfum.

hij Kom je hier verhalen halen? Ga toch weg.
zij Niet voordat jij zegt/
hij Zeg! Zeg. Zeg. Zeg op.
zij Ik kom niks halen, ik heb genoeg verhalen in mijn kop.
hij O ja?
zij Weet je best, je kent ze allemaal.
hij Ik hou van jouw verhalen.
zij Van mijn verhalen. En van mij?
hij Wat?
zij Hou je ook van mij?
hij Hmm, lastige vraag. Dat staat vast ook op één van die
papiertjes.
zij Schurk.
hij Apekop.
zij Eppo.
hij Oelewapper.
zij Koekenbakker.
hij Flapdrol.
zij Blaag.
hij Heikneuter.
zij Lapzwans.
hij Rapalje.

zij Ploert.

hij Stumper.

zij Vlerk.

hij Onverlaat.

zij Geteisem.

hij Droefstoeter.

zij Nozem.

hij Branieschopper.

zij Lanterfanter.

hij Bel! We lieten onze boeken in onze tassen glijden,

zij pakten in dezelfde beweging onze jassen en huppelden,

hij vlogen,

zij renden struikelend het gebouw uit,

hij het schoolplein over,

zij het hek door,

hij 'haal ons hieruit!'

zij en renden naar het water.

Dit is onze tijd.

hij Dit is onze wereld.

hij Er was de lucht.

zij Er was het water.

hij Er waren de vogels en de vissen, te ver, te troebel om te zien.

zij Er was de blubber, er waren de wolken, de daken, kabels door de lucht van paal naar paal, takken en plastic zakken in het water en juist in die ruis, onze verstoorde zichtlijnen, vonden wij elkaar.

hij Ik kijk altijd naar het water.

zij Ik kijk naar de lucht.

hij Soms roepen we:

samen Hé kijk!

hij En dan zien we allebei hetzelfde.

zij Nee. Niet hetzelfde. Ik zie de wolken, jij ziet de weerspiegeling van de wolken in het water.

hij Dat is hetzelfde.

zij Dat is heel iets anders.

zij Er was de school, er waren onze huizen en er was onze
plek bij het water.

Op school was het te druk, thuis was er nooit iemand, hier
ben jij. We waren slimmer dan onze klasgenoten, slimmer
dan onze juf, slimmer dan onze moeders.

Jij bent de enige die begrijpt wat ik zeg.

Wij hebben de leeftijd dat we dit soort uitspraken menen,
daarnaast is het waar, niemand begrijpt ons behalve wij.

Niemand wil ons begrijpen. De wereld doet geen moeite
zich in ons te verplaatsen en dat is geheel wederzijds.

Niemand investeert tijd, moeite of energie in ons en vice
versa.

Wij hebben geen tijd voor tijdverspilling, wij moeten de
werelden in onze hoofden ontdekken, in woorden vatten,
onze ontdekkingen met elkaar delen.

hij Niet lachen.

zij Ik lach niet.

hij Ik las gister/

Niet lachen zei ik.

zij Ik lach niet.

hij Macbeth. 'Het leven is niets dan een wandelende scha-
duw, een armzalige speler die op het toneel zijn uurtje

puft en kwaakt en dan hoor je hem niet meer. Het is een sprookje verteld door een idioot vol gebral en geraas dat niets betekent.’ *

Zij lacht.

hij Als ze lacht, gooit ze haar hoofd naar achter.

zij Als hij lacht, slaat hij zijn handen in elkaar en buigt zijn bovenlichaam naar voren.

hij Zij weet veel, van alles, het meeste is niet nuttig maar het is opzienbarend hoeveel ze kan onthouden.

zij Hij heeft mooie bruine ogen.

hij Zij heeft ook mooie bruine ogen. Ze kan nors kijken, maar dat komt door haar wenkbrauwen, ze bedoelt het zelden zo. Nou ja, ze is niet altijd nors.

zij Hij huppelt als hij loopt, alsof hij bij elke stap die hij doet een klein gat in de lucht springt. Wij zijn zeer de moeite waard maar zoals eerder gezegd...

hij ...alles is tegen dovemansoren.

zij Je weet wat ze zeggen, raar zeggen ze, vreemd, onbekend is onbemind, waarom zouden wij die twee niet links laten liggen, geef ons één goede reden.

hij Wat ze zeggen? Die afkeurende miesmuizers, die uit hun vitrageramen loerende, porseleinen poedels aaiende oude

opgedroogde zure pruimen? Die sigarettenstomp kauwen-
de, knauwende, zweetrugkrabbende truckerspetdragende
hondenuitlaters? Die kliek in de schoolkantine opge-
warmde saucijzenbroodjes etende mislukkelingen die hun
van indie-bandjes geleende levensinstellingen met Tipp-
Ex op hun rugzakken klieren? Sinds wanneer trek jij je
iets/

zij Doe ik niet. Doe ik heus niet.

Mijn moeder gooide een handvol condoms mijn kamer
in nadat jij voor de eerste keer bij ons thuis was geweest.

zij Mijn moeder vond dat jij met een kapsonesblik naar
haar keek, de eerste keer dat ze je ontmoette. Een norse
kapsonesblik.

zij Hoe jij heette wilde ze niet weten. Of hoe we elkaar
hadden ontmoet.

zij Mijn moeder wilde weten wie jouw moeder was.

zij Alleen: Wat spoken jullie uit daarboven? Als jij maar
niet denkt dat ik me ermee ga bemoeien als dat rotjoch je
met jong schopt. En wee je gebeente als ik merk dat jij
flessen drank uit het kastje naar boven smokkelt ik trek je
lever uit je lijf.

hij Ooit waren wij stof en licht. Gingen we vooruit omdat dat de enige richting was die we op konden. Vooruitgang is een keuze heb ik iemand eens horen zeggen maar dat is onzin. Het water gaat vooruit en de zon gaat vooruit en wij gaan vooruit en ons vel wordt weer bruin en dan weer wit en we krijgen rimpels maar die verdwijnen niet als ze er eenmaal zijn, alles gaat vooruit nooit achteruit maar eigenlijk in cirkels. Eigenlijk gaan we rond. Het water gaat rond en de zon gaat rond en wij gaan rond en ergens hang ik nu op mijn kop. Ik houd jou vast, en jij houdt mij vast, zodat we zwaarder worden, meer gewicht hebben, er beter tegen opgewassen zijn.

zij Ooit waren wij stof en licht, en hoefden we niets anders te doen dan dat te zijn en dat bleek nog best een opgave. Ooit moesten we onszelf alleen in leven zien te houden en eigenlijk is dat nog steeds zo en het lijkt ons steeds beter af te gaan maar we weten niet of schijn bedriegt.

hij Ooit waren wij samen één lichaam, ademden we door
één paar longen, was er één hart dat ons bloed rond
pompte, rond en rond en keken wij door dezelfde ogen en
hoorden we ons eigen zuchten door één paar oren.

zij Dat is nooit gebeurd.

hij Doet dat er toe?

Ooit waren wij samen en bekeken we elkaar onder een la-
ken. Begrensd en grenzeloos tegelijk. Uren, dagen? Kijk
naar me, kijk naar me. Wat zie je? Wat voel je?

zij Niks.

hij Je liegt.

zij Dan niet.

hij Ik zie jou en ik voel me opgetogen.

zij Wij passen niet in elkaar, onthoud dat goed.

hij Eventjes?

zij Nee. Als ik daaraan toegeef, gaat het stuk.

hij Jij bent anders dan iedereen, dat weet je toch?

zij Even hoor, even weg. Ik krijg het benauwd, het constant
recyclen van onze adem. En het recyclen van mijn ge-
dachten: wat ben je mooi, wat ben je mooi, wat ben je
mooi, wat ben je mooi, wat ben je mooi, wat ben je mooi.
Even eruit.

hij Spring in mijn armen, riep ik, terwijl we van onder het
viaduct naar de regen keken. Het was een dinsdagmiddag.
zij Een regenachtige dinsdagmiddag. Druppels.
hij Bedrieglijk water.
zij Hij raakte in de war.
hij Zij haalde me weg bij het water.
zij Er is niks te zien.
hij Je weet het niet.
zij Schepen meren niet aan als het regent.
hij Hoe weet je dat?
zij Kom nou maar. En ik pakte zijn hand en we liepen naar
het viaduct.
hij Gingen onder het viaduct op de reling tussen twee brug-
pijlers zitten.
zij Naar de regen kijken. Naar alle mensen die zich door de
regen bewogen. We zagen mama's voorbij fietsen met
kinderen voor- en achterop, en onze klasgenoten met hun
grote rugzakken vol boeken en geplette niet opgegeten

boterhammen. We zagen mensen met paraplu's hun honden uitlaten, chagrijnig, sloffend, rokend, onder hun oksel krabbend.

Het werd donker.

hij We zagen mensen thuiskomen en vertrekken, weer thuiskomen en weer vertrekken. Naar de supermarkt, snackbar of visboer, naar een schildersclub, sportclub of seksclub, naar vrienden of kennissen, naar een oppasbaantje, naar een verborgen geliefde, een smachtende geliefde, een geliefde die niet thuis zal geven, een geliefde die niets in de gaten heeft.

zij We zagen een meisje aan komen lopen. We kenden haar wel, vaag. Vlak voordat ze ons passeerde, glimlachte ze.

hij Hai.

zij Waarom zei jij hallo tegen haar?

hij Ik zei hai.

zij Wat denk je, niks mis mee?

hij Niks mis mee.

zij Mis.

hij Vriendelijk.

zij Niet nodig.

hij Vergeet het.

zij Oké.

hij Jij haalde twee roze koeken uit je rugzak.

zij Ik ben jarig.

hij Dertien lentes jong!

zij Dertien regenachtige dinsdagmiddagen oud.

hij Ik stond op van de reling en spreidde mijn armen.

Spring in mijn armen! En jij sprong. Eerst niet, eerst bleef
je staan maar toen ik het nog een keer vroeg sprong je.

zij Er was het verjaardagsfeest waar we dansten en spron-
gen en zongen,

hij liedjes over ingeloste verlangens,

zij gedroomde dromen die werkelijkheid werden en plekken
en mensen en ook rust en niet nadenken,

hij liedjes waarin niet werd nagedacht en waarover je ook
niet na behoefde te denken. En er was taart en champagne
en Champomy en borrelnoten. Het verjaardagsfeest waar
niet om vingers werd gewonden,

zij niet werd gekonkelfoed,

er was niet de zee

hij niet op kousenvoeten werd gedrenteld,

zij niet werd gegiecheld en gebloosd,

hij gelonkt,

zij geparadeerd.

hij Het was een verjaardagsfeest voor twee en dat zijn precies genoeg mensen voor een feest.

Ze zingen.

zij Mijn moeder doet de deur open en loopt meteen terug de gang in, het bezoek is geen verrassing maar gepland, daarom ben ik ook weggestuurd. De man loopt achter haar aan naar binnen, hij kent de weg, de trap op, naar boven waar zij al op de rand van het bed is gaan zitten. Hij schopt zijn schoenen uit, gooit zijn leren jasje op de grond, trekt zijn versleten spijkerbroek naar beneden, neemt zijn onderbroek in dezelfde beweging mee, duwt haar rokje omhoog, haar slipje had ze een kwartier geleden al uitgetrokken dat soort handelingen verricht ze liever zelf en terwijl hij zonder haar aan te kijken bovenop

mijn moeder kruipt, lig ik op mijn buik in het gras en
veeg met mijn handen het kroos uit de sloot opzij en kijk
ik hoe mijn spuug kringen maakt in het water. De keren
daarna wacht ik op het stenen trappetje om de hoek van
ons huis, of hang ik rond onder het viaduct, lummel ik
wat op straat of ga ik snoep kopen in het winkelcentrum.
En één keer, ik was bij jou langsgesegaan maar je was er
niet, één keer kom ik te vroeg thuis.

hij Zo hard geslagen dat er van alles in je hoofd is losge-
raakt.

zij Gestraft als een kalf werd ik. Weggestuurd werd ik,
heengezonden. En waarom? Wie aan jou komt, komt aan
mij. Niemand komt aan jou. Ik wou dat iemand dat ge-
zegd had.

Omdat ik niet wilde dat die man mijn moeder...

Wat moet je nou? Hè, wat moet je nou? Wat? Wat, wat
moet je nou? Wat? Wat? Wat? Wat moet je, wat, wat, wat
wat wat wat waf waf waf. Waf! Waf! Waf! Waf! Waf!

hij Ik wou dat ik niet naar het water was gegaan.

zij Het is oké.

hij Een ommetje.

zij Het is oké.

hij Ik was niet van plan geweest lang weg te blijven. Maar
het water, windstil, stilstaand water niks aan, zou je zeg-
gen.

Maar een belofte. Ik lag op de oever en keek in het water
en zag mezelf en iets zei me dat als ik maar lang genoeg
zou blijven wachten, en kijken, ik mijn vader zou zien.

zij Belofte maakt schuld.

hij Ik keek in het water en zag mezelf en ik...

zij Pas op, daar ga je.

hij Wat is er gebeurd?

zij Gescheurde lip.

hij Ik beloof je dat ik je nooit meer alleen laat.

zij Belofte maakt schuld.

hij Wie heeft dat gedaan?

zij Een man.

hij Wat voor man?

zij Een onbeduidende man.

hij En je moeder?

zij Schreeuwde dat ik moest leren klokkijken.

zij Wij hoeven niet eens onze ogen dicht te doen om ergens anders te zijn. Jij verzint de plek.

hij En jij het huis. De meubels. De openslaande deuren naar het balkon.

zij Dat de zon altijd schijnt.

hij Het gras altijd groen is.

zij Niet bij de burens, bij ons.

hij Er zijn geen burens.

zij Geen moeders.

hij Vaders?

zij Misschien, als zondags bezoek.

hij Er is muziek, een rustig muziekje, muzakje.

zij Ik loop op blote voeten.

hij Ik ook.

zij Ik voel me thuis.

hij Ik ook.

zij Ik dans.

hij Ik niet.

zij Nee?

hij Nee.

zij Echt niet?

hij Nee.

zij Ah toe, voor mij?

hij Eén voorzichtige danspas.

zij Ik lach.

hij Ik ook. Wij lachen.

zij Zolang wij samen zijn, met z'n tweeën, is alles goed.

hij Gelukkig worden. Gelukkig blijven. Oud worden.

Ik beloof je/

zij Pas op.

hij Dat ik mijn best zal doen je te behoeden.

zij Liefdesbriefjes, mijn god.

hij Ik doe daar toch niks mee.

zij Zwijmelende, zemelende meisjes, vrouwen, mannen.

hij Laat ze.

zij Waarom bewaar jij die brieven, die hartvormige gedrochten geknipt uit vouwpapier en beplakt met lelijke bloemen en rode lippen en al die nonsens?

hij Jaloers?

zij Onzin.

hij Ik kan ze toch niet weggooien?

zij O nee?

hij Nee.

zij Ik kan dat wel.

Waar ik op wachtte? Geen held. Gewoon, eentje die geen aandacht trekt. Zo één die je zou kunnen missen, voorbij zou kunnen lopen. Eentje die er niet toe doet, ik bedoel, voor anderen. Voor mij wel natuurlijk. Jij, jij doet ertoe, voor mij, maar niet alleen voor mij. Ik moet jou delen. Jij zegt dat dat niet waar is en voor jou is dat ook niet waar, weet ik wel. Omdat je ze niet ziet kijken, omkijken. Ik zou ze de nek om willen draaien, al die nekomdraaiers. Moet ik trots zijn, dat ik het ben die naast je loopt terwijl de rest enkel hun nek verrekt? Dat is niet waar ik op uit was, ik wil niet die ene die door iedereen begeerd wordt. Ik wil iemand voor wie ik niet de hele tijd moet vechten.

hij Je moet niks.

zij Fucking hyena's die kwijlend wachten tot je mij aan de kant geschoven hebt, of tot ik jou alleen in het wild laat lopen.

hij 'Tot je mij alleen in het wild laat lopen'?

Ik ga en sta waar ik wil.

zij *wijst op zichzelf* Kielzog.

hij Ik ben daar toch zelf bij, bij wat ik met wie doe en wie wat tegen me zegt.

zij Jij? Jij zit alleen maar met het water in je kop de hele dag.

hij Het boeit me niet, die anderen, ze boeien me niet. Niemand boeit me, behalve jij.

zij En je moeder.

hij Ja.

zij En je vader.

hij Mijn vader...

zij Is toch zo.

hij Ik wil niet dat je mij de hele tijd in de gaten houdt. Ik heb je gezegd dat anderen me niet interesseren, ik zie ze niet eens.

zij En ik zie ze overal.

hij Omdat je dat wilt. Argusogen.

zij Ik wil weg.

hij Spring in mijn armen.

zij We moeten naar zee.

hij Ik moet niks.

zij We moeten naar zee.

hij Ik moet niks.

zij We gaan naar zee.

hij Ik zit hier goed.

zij Naar de golven kijken.

hij Als de boten komen...

zij Ze komen niet.

hij Ze komen niet. Mijn vader, ik zie de plek waar hij niet
aanmeert, ik zie de kade waar hij niet loopt, ik zie hoe hij
niet zijn armen naar mij uitstrekt en ik voel hoe ik niet in
die armen verdwijn.

Oké. We gaan naar zee.

zij Twee mensen lopen op de boulevard. Ze zijn blij, uitgelaten. Zij springt op zijn rug en hij pakt haar benen vast en rent met haar op zijn rug zigzaggend van bloembak naar viskraam naar muurtje naar fietsenrek naar standbeeld. Daar laat ze zich van zijn rug af glijden. Ze kijken naar het bronzen beeld. De Zonnebaadster, ze toont haar naakte lichaam aan de zee, een shirt of bloes hangt nog aan haar arm en in haar nek. Het is bewolkt vandaag maar dat maakt haar niet uit. Geduld, die zon die komt wel weer.

Het uitgelaten duo loopt over het strand, richting zee. Het is rustig op het strand, dat komt omdat het voor de meeste mensen slecht weer is, geen weer om naar het strand te gaan, bewolkt en het miezert. Maar voor deze twee is het juist het perfecte weer.

Er loopt ook een vrouw op het strand, met een hond. De vrouw en de hond lopen de twee tegemoet, of zij hen, ze lopen elkaar tegemoet. De hond loopt een meter of vijf-

tien voor de vrouw uit, hij blaft naar de golven, denkt dat hij de golven uitdaagt. Wij weten beter. O ja? Dan krijgt de hond de twee mensen in de gaten. Nou ja, hem. De hond loopt naar hem toe, snuffelt, springt tegen hem op, klauwt de poten in zijn benen, duwt de neus in zijn kruis. De vrouw roept de hond. De hond luistert niet. De vrouw loopt naar het duo plus hond toe, ziet hem en direct, waarschijnlijk heeft ze het zelf niet door maar direct verandert haar manier van lopen. Net wat meer vanuit de heupen, hoofd wat meer omhoog, schouders wat naar achter, borsten naar voren. En haar blik, het is alsof er een dunne waas over haar ogen valt. Haar ziet ze niet, alleen maar hem. En hij ziet de vrouw. En zij ziet de vrouw, reken maar dat zij de vrouw ziet. Wat er precies gebeurt, vanbinnen, bij haar, is niet duidelijk. Ze springt naar voren, schreeuwt, haar handen grijpen de keel en hals van de vrouw, haar duimen duwen de strot van de vrouw dicht. Jee, denkt ze, terwijl ze ademhaalt tussen twee schreeuwen door, wat zit er veel kracht in deze twee vingers. Dan laat ze de vrouw los. Hij kijkt haar aan, en zij kijkt hem aan. Ze glimlachen naar elkaar en lopen verder, over het strand en

proeven de zoute druppels van de zee die tegen hun lippen waaien.

hij Twee mensen? Jij en ik! Eén van de twee slaat de vrouw? Jij! Jij wurgt die vrouw. Je laat haar niet los, ik pak je bij je polsen, ik trek je handen los van haar nek. Die hond bijt in je schoen maar je voelt het niet. En we lopen niet samen weg, ik blijf bij haar en roep om een ambulance.

zij Ik voel alleen de weerstand van haar adamsappel tegen mijn duimen.

hij Je schreeuwt. 'Kijk niet zo naar hem!' schreeuw je.

zij Dat ben ik niet.

hij O nee? Wie zit er dan nog meer in dat lichaam?

Wat we niet bedacht hadden: dat je op een andere locatie een ander mens kunt worden.

zij Zie je nou?! Zie je nou wat je doet met al die briefjes en die blikken en dat smakken met je lippen.

hij Ik?!

zij Je wist waar je aan begon toen je eraan begon nu heb je spijt, ja, als haren op je hoofd, dat mooie hoofd, dat hoofd dat ik wil kussen, je haren kussen, je gezicht, alsof ik me-

zelf/ Je wist waar je aan begon, belofte maakt schuld heb
ik je gezegd, en nu het erop aankomt...

hij Alleen wij twee, dat was de afspraak.

Zie je dan niet dat jij het bent die al die anderen binnen-
haalt. Ik zie ze niet, jij ziet ze, jij kijkt en bijt naar ze.

Onze belofte, tussen twee vingers door gespuugd, ons
stilzwijgend pact. De zucht van verlichting die nu een
steen in mijn maag is geworden.

zij Wat ons ertoe bracht te denken dat we anders zijn..? Wie
zijn wij? Wij doen er niet toe, denk ik, en om dat teniet te
doen zit er niks anders op dan te beslissen dat niemand er-
toe doet behalve wij. Dat niemand anders belangrijk is dat
jij de enige bent die ik nodig heb om door te kunnen.

Maar in plaats van onbeduidend maken we ze onmisbaar,
de anderen.

hij Jij wil in een vacuüm leven.

zij Jij zuigt alle lucht eruit.

hij Ik stik, ja, ik stik. Dat vacuüm, waarin niks kan bestaan
behalve jij en ik.

zij Jij wil dat, jij wil dat ook.

hij Niet meer. Klaar. Over en uit.

zij Er was ons verhaal dat maar geen sprookje wilde worden.

hij Ik loop over het strand.

Ik loop het water in.

Ik loop het water in voorbij mijn knieën, voorbij mijn
middel, tot vlak onder mijn borst.

Om mij heen is het water woest, maar waar ik sta, is het
kalm en rimpelloos.

Ik kijk in het water.

Ik zie mijzelf.

Ik roep het water aan.

Ik gil naar de branding, vecht met de golven.

Ik sta stil en kijk naar mijzelf.

Ik probeer mij te herinneren wat zij tegen mij heeft ge-

zegd.

Ik herinner mij hoe ik mijn hand voor haar mond heb geslagen.

Ik voel aan mijn gezicht, waar ze mij heeft geslagen.

Ik denk aan de klap die ik haar heb gegeven.

Ik grijp een vogel bij zijn vleugel en duw hem onder water.

Ik schreeuw naar de golven.

Ik negeer het bulderen van de golven.

Ik spuug in het water.

Ik sla met mijn vlakke handen de golven uiteen.

Ik vecht met de golven.

Ik kan niet winnen.

Ik loop het water uit.

Ik pak mijn trui van het strand en trek hem aan.

Ik trek de capuchon van mijn trui diep over mijn ogen.

Ik loop naar de stad.

zij Daar gaat hij, mijn jongen.

Ik noem hem mijn jongen.

Daar gaat hij.

Hij wil ons niet meer zien,

het water en mij.

Zonder iets te zeggen loopt hij langs ons heen
de stad in.

hij De stad in

waar ze op me wachten,

waar ik me laat dragen door duizenden handen,

waar ik alles drink wat mij in mijn handen wordt geduwd,
en nog veel meer.

Waar ik in alles wat me wordt aangeboden mijn tanden
zet,

waar ik elke nacht in een andere schoot wegzak,
elke ochtend uit een ander huis vertrek.

Daar ga ik.

zij Daar gaat hij.

Ziek van mij vaart hij elke dag naar de overkant, ziek van

het water stapt hij op de golven makende pont. Hij verlangt alleen nog maar schuimende, troebele uitzichten. Ik zit op het gras en kijk in het water, wacht tot de golven zijn verdwenen, en daarna wacht ik tot er nieuwe golven komen, zie ik hoe ook die weer verdwijnen, plaats maken voor nieuwe, die op hun beurt verdwijnen...

Ik zie een man over de kade aan komen lopen.

Hij komt van het water vandaan.

Hij strekt zijn armen en ik zie hoe iemand niet in die armen verdwijnt.

Omdat hij al is verdwenen.

De man kijkt eens om zich heen, ademt de lucht van ons land diep in, pakt zijn rugzak op die hij over zijn schouder hijst en hij loopt verder over de kade, in de richting van de stad.

Er was niet de zee ging tijdens het Amsterdam Fringe Festival in première op 10 september 2014 in theater Perdu in Amsterdam

Spel

Renée van Marissing

Daniël van Klaveren

Muziek

Sjoerd de Roij

*Op blz 19-20 wordt gebruik gemaakt van een citaat uit *MacBeth* (Vijfde bedrijf, vijfde toneel). Vertaling van Hugo Claus voor het Ro Theater. © 2003

De tekst is tot stand gekomen met een stipendium van het Fonds
Podiumkunsten

Renée van Marissing (Amsterdam, 1979) is schrijver van romans, (muziek)theater en hoorspelen. Bij uitgeverij Atlas Contact verscheen in 2009 haar debuutroman *Het waaien van mijn oma* en in 2012 *Strak blauw*. Beiden werden enthousiast ontvangen en *Strak blauw* werd genomineerd voor de Dioraphte Jongerenliteratuurprijs 2013. Ze heeft een grote liefde voor hoorspelen, ze schreef er verschillende voor hard//hoofd en de AVRO. Voor de KRO schreef ze een kersthoorspel en ze bewerkte de roman *Over de liefde* van Doerschka Meijsing tot hoorspel (met o.a. Ariane Schluter en Annet Nieuwenhuyzen) voor het VPRO programma *De Avonden*. Van Marissing vormt samen met componist Allerd van den Bremen de kern van muziektheatergezelschap Rode Rozen.

www.reneevanmarissing.nl

Toneelwerk

Er was niet de zee – 2014

er was niet de zee

Another Country – bewerking van de gelijknamige roman van
James Baldwin – 2012

Antigone – een bewerking – 2011

Ik ben er even niet – 2011

19Hz – 2005

Lieve jongen – 2005

Lopen – 2004

Dansen – 2003